

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА СВІТОВОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>073 Менеджмент</u> Рік навчання: <u>4-й, семестр 7-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Економіки та підприємницької діяльності</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	д.ф.е., доцент Томашук Інна Вікторівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	<u>Tomashuk.inna@ukr.net</u>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Економіка світового сільського господарства» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 годин: лекції – 26 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при проходженні практики, подальшому навчанні на магістерському рівні вищої освіти та фаховій діяльності.

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента «Економіка світового сільського господарства» спрямована на забезпечення фундаментальної і практичної професійної підготовки щодо формування у здобувачів вищої освіти фундаментальних знань та практичних навичок з організації кооперативної діяльності, економічних та професійних компетентностей, які дозволили б працювати у нових професійних умовах, зокрема, демонструвати знання й розуміння фундаментальних розділів економіки в обсязі необхідному для оволодіння освітньо-професійною програмою.

Освітня компонента «Економіка світового сільського господарства» формує знання, уміння, навички та компетенції, необхідні для фахівця з менеджменту.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо оволодіння світовим досвідом ефективного ведення сільськогосподарського виробництва, вивчення економіки України з пізнанням основних проблем розвитку світового сільського господарства, як у розрізі окремих країн світу і міжнародних об'єднань з метою реалізації на практиці досягнень

науково-технічного прогресу, використання передового досвіду для ведення сільськогосподарського виробництва в нашій країні.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Завданням вивчення дисципліни є поглиблення теоретичної та практичної підготовки здобувачів вищої освіти з таких питань як: пізнання основних проблем розвитку світового сільського господарства країн світу, їх досягнень науково-технічного прогресу і можливість використання цих досягнень в практиці сільського господарства України; обґрунтування шляхів інтенсивного і екологічного безпечного розвитку сільського господарства; державне регулювання і підтримка сільськогосподарського виробництва в розвинутих країнах заходу і можливість його використання в Україні; роль позацінкової державної підтримки фермерів; державне регулювання експортно-імпортних операцій на ринку сільськогосподарських продуктів і сировини; квотування сільськогосподарської продукції у фермерських господарствах Заходу і штрафні санкції за порушення квот.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформулювати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних та поведінкових наук.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

ПР 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПР 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПР 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, метод самопрезентації), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів, метод самопрезентації).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Предмет, метод і завдання науки «Економіка світового сільського господарства»	2	1	8
2	Природні чинники розвитку світового сільськогосподарського виробництва	2	1	8
3	Неприродні чинники розвитку світового сільськогосподарського виробництва	2	2	8
4	Соціально-правові риси світового сільськогосподарського виробництва	2	2	8
5	Продовольча безпека населення в світі	2	2	8
6	Сільськогосподарське виробництво в англо-латиноамериканському макрорегіоні	2	2	8
7	Сільськогосподарське виробництво у країнах західноєвропейського макрорегіону. Сільськогосподарське виробництво у середземноморському макрорегіоні	2	2	8
8	Сільськогосподарське виробництво у центральному та східноєвропейському макрорегіонах. Сільськогосподарське виробництво у східно-азійському макрорегіоні	2	2	8
9	Сільськогосподарське виробництво у південно-азійському макрорегіоні.	2	2	8
10	Сільськогосподарське виробництво у північно-африкансько-західноазійському макрорегіоні	2	2	7
11	Сільськогосподарське виробництво у африканському макрорегіоні.	2	2	7
12	Сільськогосподарське виробництво у австралійсько-новозеландському макрорегіоні	2	2	7
13	Світові продовольчі ринки та світоваторгівля сільськогосподарськими товарами	2	2	7
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Самостійна робота здобувача вищої освіти є одним із способів активного, цілеспрямованого набуття нових для нього знань та умінь. Вона є основою його

підготовки як фахівця, забезпечує набуття ним прийомів пізнавальної діяльності, інтерес до творчої роботи, здатність вирішувати наукові та практичні завдання.

Самостійна робота здобувача вищої освіти організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (презентації).

Виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти здійснюється під час виконання окремих завдань на практичних заняттях, вирішенні тестових завдань та виконанні індивідуального завдання.

Індивідуальне завдання повинно мати практичне спрямування та носити творчий, дослідницький, науковий характер. Тип індивідуального завдання – презентація, доповідь, наукове дослідження, ситуаційне завдання, реферат.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи здобувача

№ з/п	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка самостійних питань з тематики дисципліни	40	щотижнево	Усне та письмове опитування
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	25	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, вирішення ситуаційних задач, вирішення задач, написати тези, статтю, есе, кейс; підготувати ребус, кросворд за темою)	15	4 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування
Разом		100		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Tomashuk I. Competitiveness of agricultural enterprises in market conditions and ways of its increase. *Green, Blue & Digital Economy Journal*. 2023. № 1. Vol. 4. P. 64–81. DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5169/2023-1-7>.

2. Вплив пандемії COVID-19 на розвиток аграрного сектору й продовольчу безпеку держави. Монографія / Ходаківська О.В., Пугачов М.І., Патица Н.І., та ін. Київ: ННЦ ІАЕ, 2021. 456 с.

3. Газуда Л.М., Балян А.В., Газуда М.В., Волощук Н. Ю., Газуда С. М. Розвиток аграрного підприємництва в умовах євроінтеграційних процесів: науково-прикладні аспекти і рекомендації. Велика Бакта. ТОВ «РІК-У», 2021. 67 с.

4. Гончарук І.В., Томашук І.В. Ресурсний потенціал сільських територій: стан та напрями зміцнення: монографія. Вінниця: ТОВ «Твори», 2022. 334 с.

5. Гончарук І.В., Томашук І.В. Формування стратегії економічного розвитку сільськогосподарського підприємства для підвищення його конкурентоспроможності. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 4 (62). С. 7–24. DOI: 10.37128/2411-4413-2022-4-1.

6. Томашук І.В. Вплив агропромислової інтеграції на підвищення ефективності виробництва та переробки сільськогосподарської продукції. *Управління змінами та інновації*. 2023. № 5. С. 33–43 DOI: <https://doi.org/10.32782/СМІ/20232-5-6>.

Додаткова література

1. Tomashuk I. Competitiveness of agricultural enterprises in market conditions and ways of its increase. *Green, Blue & Digital Economy Journal*. 2023. № 1. Vol. 4, P. 64–81. DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5169/2023-1-7>

2. Tomashuk I., Baldynyuk V. Eco-innovation as a basis for sustainable development. *Three Seas Economic Journal*. 2023. Vol. 4. № 1, P. 71–87. DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2023-1-9>

3. Tomashuk I., Dzhedzhula O., Koval O. Organization of marketing activities in agricultural enterprises. *Baltic Journal of Economic Studies*. (Організація маркетингової діяльності в аграрних підприємствах) 2024. Vol. 10. № 1. P. 222–236. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-1-222-236>

4. Tomashuk I., Khaietska O., Boltovska L. Analysis of investment activities in the agricultural sector of Ukraine, determination of factors and ways of its activation. (Аналіз інвестиційної діяльності в аграрному секторі України, визначення факторів та шляхів її активізації). *Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10. № 3. P. 340–352. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2024-10-3-340-352>

5. Tomashuk I.V., Tomashuk Ir.O. Enterprise development strategy: innovation and internal flexibility. *Colloquium-journal*. 2021. № 3 (90) Vol. 4. P. 51–66. DOI: 10.24412/2520-2480-2021-390-50-64

6. Манжос М.М., Томашук І.В. Виробництво продукції рослинництва в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Бізнес-навігатор*. 2024. Вип. 3 (76). С. 31–38. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.76-6>

7. Манжос М.М., Томашук І.В. Виробництво продукції рослинництва в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Бізнес-навігатор*. 2024. Вип. 3 (76). С. 31–38. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.76-6>

8. Томашук І.В. Вплив агропромислової інтеграції на підвищення ефективності виробництва та переробки сільськогосподарської продукції. *Управління змінами та інновації*. 2023. № 5. С. 33–43. DOI: <https://doi.org/10.32782/СМІ/20232-5-6>

9. Томашук І.В. Вплив глобалізаційних процесів на сучасні економічні системи. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2022. № 1(59). С. 153–165.

10. Томашук І.В. Перспективи розвитку сільських територій Вінницької області. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 37. С. 154–160.

11. Томашук І.В., Борболук Е.А. Значення аграрного сектора економіки у забезпеченні продовольчої безпеки України. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-26>

12. Томашук І.В., Горобчук Р.О. Потенціал аграрного сектора України:

перспективи розвитку та можливості підвищення ефективності його використання. *Таврійський науковий вісник. Сільськогосподарські науки*. 2024. № 138. С. 193–201. DOI <https://doi.org/10.32782/2226-0099.2024.138.24>

13. Томашук І.В., Томашук І.О. Кредитування аграрних підприємств як ефективне джерело інвестиційної діяльності. *Управління змінами та інновації*. 2023. № 7. С. 74–84. DOI: <https://doi.org/10.32782/СМІ/2023-7-11>

14. Томашук М.С., Томашук І.В. Формування напрямів земельної реформи у забезпеченні ефективного використання ресурсів сільськогосподарських підприємств. *Бізнес-навігатор*. 2024. Вип. 1 (74). С. 208–216. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.74-35>

15. Хаєцька О.П. Особливості економічного зростання в Україні та світі. *Ефективна економіка*. 2019. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>

2. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua>

3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://ukrstat.gov.ua>

4. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua>

5. Офіційний сайт Державної служби статистики України, у Вінницькій області URL: <https://www.vn.ukrstat.gov.ua>

6. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua>

7. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua>

8. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

9. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>

10. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1-2		
1	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3
2	Участь у роботі на практичних заняттях	6
3	Виконання домашніх завдань	6
4	Виконання контрольних робіт, тестування	5

5	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10
	Всього за атестацію 1-2	30
	Атестація 3-4	
6	Участь у дискусіях на лекційних заняттях	3
7	Участь у роботі на практичних заняттях	6
8	Виконання домашніх завдань	6
9	Виконання контрольних робіт, тестування	5
10	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	10
	Всього за атестацію 3-4	30
	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Якщо здобувач вищої освіти упродовж семестру за підсумками контрольних заходів отримав менше 35 балів, то він не допускається до заліку. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, завдань контрольних заходів недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Переведення балів внутрішньої 100-бальної шкали у національну здійснюється у відповідності до шкали.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	зараховано
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	зараховано
35-59	FX	незараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни